Judiciální seminář právnické fakulty, Karlovy university v Praze.

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO Kč 4.

ROČNÍK XVII. V PRAZE, V KVĚTNU 1935. ČÍSLO 5.

Notář F. Kovář — osmdesátníkem.

Dne 26. t. m. dožívá se osmdesátky senior našeho stavu, notář František Xaver Kovář v Nymburce. Narodil se 26. května 1855 ze starého selského rodu ve Žďáře u Mnichova Hradiště. Gymnasium vystudoval v Mladé Boleslavi, práva na pražské universitě. Po složení státních zkoušek věnoval se nejdříve praxi soudní, kterou konal v Turnově, Jičíně a Liberci; v Turnově se stýkal s nezapomenutelným Šedivou, a tento styk měl zajisté i vliv na jeho přestoupení k notářství, ke kterémuž již celým svým založením byl přímo předurčen. Notářem byl jmenován r. 1891 do Bechyně, odkud byl r. 1898 přeložen do Přelouče. Od r. 1913 působí v Nymburce.

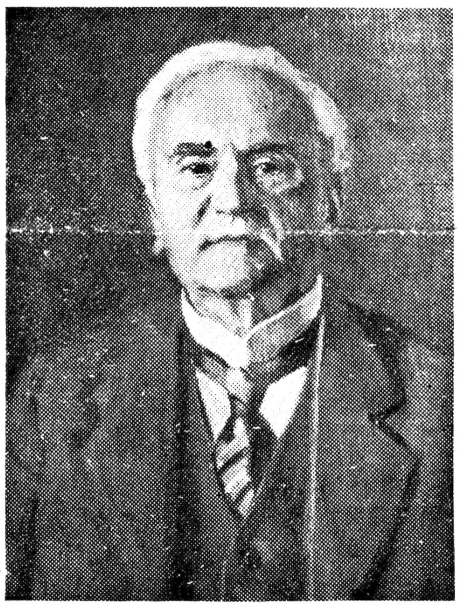

Jako notář vyniká nejvyšší opatrností, přesností a objektivitou při výkonu svého povolání, kteréž co oficium nobile mu vždy bylo i jest především službou občanstvu i státu, nikdy pouhou výdělečnou činností. Nikdy nekryl ani nepřipustil nic, z čeho by stranám mohla vzejíti újma, vždy dovedl si zachovati naprostou neodvislost i respekt, nikoliv však ústupky od výše zmíněných zásad, nýbrž důsledným jich zachováváním. I vůči konkurenci, kteréž jeho nekompromisní stanovisko nebylo často po chuti, a která ve svém boji proti němu neužívala vždy prostředků nejvybranějších, zůstal vždy gentlemanem a nikdy se nesnížil k ničemu, co by se s důstojností a ctí povolání i stavu notářského nesrovnávalo, — začasté ovšem i za cenu vlastního materielního neprospěchu.

Jeho úprava právních poměrů a vztahů mezi stranami je vždy úplná a jasná. Jeho listiny, ať již notářské spisy a protokoly, ať listiny soukromé a podání, vynikají nejen správností dikce a určitostí pojmů, nýbrž i přísnou logikou, přesným právnickým pojetím a vymezením všech bodů, i vyčerpávajícím probráním jednotlivých ustanovení a jejich důsledků, takže spory z takových právních jednání jsou zpravidla vyloučeny, leč žaloby na pouhé plnění jasně stipulovaných a podle možnosti nejvíce zajištěných závazků i povinností.

Jsa si dobře vědom, že složitý a stále se rozvíjející život hospodářský se nedá vtěsnati do jakýchkoliv šablon, úzkostlivě se vyhýbá všem »šimlům« a podobným »praktickým pomůckám«, které obyčejně svádějí jen k povrchnosti a odvádějí od skutečného ovládnutí věci a prohloubení teoretických i praktických znalostí. Proto jeho listiny se značně liší od zastaralých typů, užívaných v běžné kancelářské praxi; čísti jeho smlouvy je pro právníka a zejména pro notáře nebo kandidáta notářství opravdovým požitkem a poučením. V této souvislosti nemohu také nevzpomenouti celé řady odborných článků v právnických a hospodářských časopisech i v krajinských listech, kteréž svědčí o hluboké průpravě, veliké zkušenosti a suverenním ovládání i složitých otázek odborných.

Avšak netoliko v otázkách notářského povolání je odborníkem na slovo vzatým; aktivně se vždy zúčastnil a do dnešní doby účastní též řešení všech problémů stavovských a boje za upevnění a zabezpečení oprávněných požadavků notářů. Je důsledným zastáncem ideového rozlišení působnosti jednotlivých kategorií praktických právníků, advokátů, notářů i soudců. Soudce stojí vždy nad stranami, je povolán především k rozhodování, ať již o právech soukromých či o vině a trestu, a jinými úkony zatěžován býti nemá. Advokát je vždy se stranou, jest jejím zástupcem, který jí vymáhá resp. chrání její právo; nemůže však současně zastupovati odporující si zájmy a neslučuje se tudíž s jeho posláním, aby sepisoval smlouvy nebo projednával pozůstalosti při více než jednom dědici resp. účastníku, kde rozhodně kolise zájmů vždy jest. Místo notáře pak jest mezi stranami; notář není zástupcem žádné strany, on musí zůstati nestranný a stejně objektivní

ke všem účastníkům a přesně je poučiti o obsahu i důsledcích všech jednání, jež mezi nimi vede. Je proto povolán upravovati jejich vzájemné poměry jak mezi živými, tak i na případ smrti nebo v důsledku úmrtí, a úpravu tu veřejně osvědčovati.

Tento ideový program, vyplývající nejen z teoretických úvah, nýbrž i z praktické potřeby, zastává při každé příležitosti slovem i písmem, o čemž svědčí jeho přednášky občas v našem spolku konané i časté příspěvky do našeho časopisu. Jeho Glossy k § 8. osnovy advokátního řádu, uveřejněné v našem letošním březnovém čísle, jsou dokladem jeho neotřesené bystrosti i čilosti, jeho idealismu a optimismu, kteréž si dovedl uchovati až do kmetského věku přes všecka zklamání a nepochopení, jichž zažil více než dosti. Stejně tak i cenné pokyny, dané nám k odmítnutí původně nám osnovaného kolektivního uhražování škod ze zpronevěr notářů, svědčí o jeho zájmu o budoucnost stavu a o pevné víře, že přijde doba, kdy i náš stav a naše povolání dočkají se řádného vybavení a zákonného zabezpečení svých práv.

Přes své vynikající kvality a neúmornou píli a zdatnost zůstal však nejvýš skromným: nikdy se nedral do popředí, nikdy nesháněl funkcí stavovských ani veřejných — své místo a své poslání však vyplňuje co nejlépe a dbá o to, aby místo jemu svěřené zachoval pro svého nástupce nejen nezhoršené, ale upevněné a zvelebené.

A jako ve své kanceláři, tak i v životě rodinném a občanském jest příkladem muže vzácně vyrovnaného, rozšafného a šlechetného, ryzího charakteru, vůbec muže duševně i tělesně krásného — zosobněním oné hellénské kalokagathie, která lidstvu zůstává stále ideálem. Jeho statná postava, výrazná tvář, kterou úsměv málokdy opouští, i jiskrné oko prozrazují mladistvý elán i stálou svěžest, které si náš jubilant dovedl zachovati přísnou životosprávou a abstinencí od všech škodlivých požitků až do svého vysokého stáří. Je nadšený turista a milovník přírody, zejména svého rodného kraje na prahu Českého Ráje. Doma pak je mu největší radostí jeho jediný vnuk Miloš, pětiletý synek našeho milého kolegy a spolupracovníka, Dra Josefa Možuty.

Milému jubilantu, který při svém krásném věku není stár, ale svou čilostí, zájmem, iniciativou i pilnou prací zastiňuje mnohé daleko mladší a je nám všem zářivým vzorem notáře, jaký má býti, upřímně přejeme ještě »mnogaja ljeta«. Dr. F. J.

Advokát JUDr. KAREL NOVÁK:

Podejme si ruce.

Mám za to, že jest jednou zjednati jasno mezi tím, co spojuje a co odděluje stavy tak příbuzné jako jest stav notářský a stav advokátský. V poslední době bylo toho příliš, čímž poměr obou stavů mezi sebou se zhoršil do nesnesení. Nebudu uváděti to, co mám na mysli, jisté všichni to dobře víme. Jedná se mně o to, abych ukázal, že tento bratrovražedný boj mezi námi nejen že nám není na prospěch, nýbrž ke značné škodě.

Nás mezi sebou odděluje — a mluvme si upřímně — pouze snaha notářů, aby pouze jim byla vyhražena agenda smluvní. Rozebereme tento požadavek, jak se nám advokátům jeví později, nyní si všimněme, co nám jest společného.

Notáři oficielně vznesli tyto požadavky (viz České Právo, ročník XVII., str. 22.):

1. Aby byla zrušena možnost solenisace určitých listin notářským spisem. Tento požadavek z našeho stanoviska nebyl by nepřekonatelný, když stejně se solenisace málo užívá, a pak poplatek za spis jest stejný, takže advokát v takových případech pravidelně pracuje s notářem, když jest to jen trochu možné.

2. Aby byla rozšířena vykonatelnost notářského spisu na každou soukromoprávní povinnost. S tím souhlasíme plně.

3. Aby byla umožněna uzávěra stavu znemožněním započítání cizích praxí do praxe notářské. Nemůžeme proti tomu nic namítati, když i my se dožadujeme zákazu tak zv. soudcovského privilegia, ovšem nedosáhli jsme toho. Jest přirozeno, že notářským komorám musí býti dáno právo, aby odmítly zápis do seznamu kandidátů, mají-li pro to vážné důvody.

4. Jest ovšem také přirozeno, že by se doporučovalo, aby byly respektovány osazovací návrhy komor notářských.

5. Nemáme nic proti tomu, aby poplatky za soudní legalisaci byly upraveny stejně jako poplatky notářské. Soudní a notářská legalisace má stejný význam a proto nebylo by nic nepřiměřeného, aby oboje druhy legalisací měly stejné poplatky.

6. Ochrana pokoutníků. Tuto věc sledují advokátní komory velice dlouho, a nedodělaly se žádných, nebo jen nepatrných úspěchů, to také proto, že oba stavy, jichž se to týká, notáři a advokáti, o věc se zasazují odděleně, ačkoliv společná práce by byla nejpřirozenější. Musíme oba pochopiti, že dokud budeme my sami dva jeden druhého pokládati za »pokoutníka« ve svých oborech, nedocílíme, abychom vytlačili ty živly, které nám škodí oběma nejvíce. Obligatorní signování tabulárek jest stejně snahou obou stavů, a jen společným voláním je můžeme docíliti. Není přehnaným tvrzením, že bujení pokoutnictví rozmohlo se takovou měrou, že ohrožuje oba stavy v jejich hospodářské prosperitě, avšak obecenstvu přináší škody. Příslušné úřady stále nevidí škod, které jsou stále působeny, a musí v tomto bodě oba stavy nevyhnutelně postupovati společně. Jest dost smutné, že pokoutnictví může býti stíháno jen podle dvorského dekretu starého více než 100 let, aniž bychom se domohli trochu snesitelnější úpravy této metly obou stavů.

7. Notáři chtějí agendu pozůstalostní, my nebudeme proti tomu s tou změnou, když bude připuštěno, abychom mohli také my projednati pozůstalost svému klientu, není-li ve věci žádných komplikací: rozdílných zájmů dědických a pod. Stav nynější mohl by zůstati s tou změnou, že soudy by postupovaly projednávání pozůstalostí notářům jako soudním komisařům v každém případě, leč že by strana prohlásila do 14 dnů od vyzvání notáře k projednání, že pozůstalost si projedná sama. Stejně takových případů bylo by málo, kde advokáti projednávají pozůstalost sami, to jest, kde není nějakých komplikací, ježto strana si může pozůstalost projednati pouze tam sama, kde není žádných překážek. Ostatně v městech stejně soudy notářům pozůstalosti přenechávají, a tam, kde by to notáři zvláště potřebovali, na venkově, to ani ze známých důvodů mocenských nedocílí, ač myslíme, že by se to doporučovalo již z toho důvodu, aby se soudům ulevilo. Dosud to leží na vůli nesporného soudce, zda chce pozůstalost postoupiti notáři čili nic, a takový stav není příliš vhodný ani se stanoviska řádné správy.

8. Notáři nechtí, aby podléhali při přezkoumávání své pozůstalostní agendy neprávníkům, aktuárům, a aby tito